

1

Ellsworth'ten Butcher's Crossing'e¹ giden fayton, hem yolcu hem yük taşıyacak şekilde elden geçirilmiş Dougherty² marka bir yolcu arabasıydı. Yüksek çayırdan Butcher's Crossing'e doğru hafif bir eğimle inen yokuşlu, engebeli yolda ilerleyen arabayı dört katır çekiyordu; Dougherty'nin küçük tekerlekleri daha ağır yük arabalarının açtığı deliklere girip çıktıkça, arabanın ortasına bağlanmış, branda bezleriyle örtülü yük de yer değiştiriyor, yukarıya doğru rulo yapılıp açılmış bez kenarları arabanın iskeletini ve bez tavanını destekleyen tahta çubuklara vuruyor ve arabanın gerisindeki yegâne yolcu, bedenini en kenardaki daracık çıkıntıya yapıştırarak kendini korumaya çalışıyordu; bir elini deri kaplı sert koltuğa dayamış, diğeriyle de kenarlardaki çıkıntılara tutturulmuş demir yuvalardan çıkan tahta çubuklardan birini kavramıştı. Neredeyse tavana kadar yükselen yüklerle yolcudan tamamen ayrılan sürücü, katırların homurtularını ve arabanın gıcırtilarını bastırmaya çalışarak bağırды:

“Butcher's Crossing, hemen ileride.”

Yolcu başını salladı ve başıyla omuzlarını arabanın kenarından dışarı uzattı. Katırların sallanan kulakları ve terli butları arasından, uzunca ağaçlarla dolu bir arazinin önüne kurulmuş basit bir kulübe ve çadır kümesini seçer gibi oldu. Bir anlığına sırf renklerden oluşan bir resim yakaladı – yeşil, yoğun bir lekenin iyice belirginleştirdiği, griye karışan boz bir ışık. Derken, arabanın sallantısı tekrar dik oturmaya zorladı onu. Gözlerini hızla kırptırarak, önünde bir yandan diğer yana sallanan eşya yığınınına baktı. Yirmili yaşlarının başlarında, ince yapılı, açık tenli biriydi; gün boyunca güneşe ma-

1 Kasap Geçidi anlamına gelir. (ç. n.)

2 Yolcu arabası olarak tasarlanmış, yanlara doğru açılan kapıları ve iki ya da üç sıra koltuğu bulunan, deri ya da branda bezinden yapılmış kenarları kolayca açılabilen ve katlanabilir koltukları sayesinde özellikle Amerikan İç Savaşı döneminde ambulans olarak da kullanılabilmiş, bugün çok az sayıda bulunan tarihi araba. (ç. n.)

ruz kaldığından cildi kızarmaya başlamıştı. Alnındaki teri silmek için şapkasını çıkarmış, sonra da takmamıştı; Virginia tütününü ren-
gindeki açık kahverengi saçları özenle kesilmişti ama şimdi, farklı renklerde ıslak bukleler halinde alnına ve kulaklarına dökülüyordu. Sarıya çalan kahverengi nankin³ kumaşından, yeni sayılabilecek bir pantolon giymişti, kaba kumaştaki kat yerleri belli belirsiz de olsa hâlâ seçilebiliyordu. Kahverengi kısa ceketini, yeleşini ve kravatını daha önce çıkarmıştı ama Dougherty arabanın yavaş ilerleyişinin yarattığı esintiye rağmen beyaz keten gömleği terden leke leke olmuş, üzerinden sarkmaya başlamıştı. İki günlük tüyümsü sarı sakalı nemden parlıyordu; sakal tenini tahriş ediyormuş gibi, kirli bir mendille ara sıra yüzünü siliyordu.

Kasabaya yaklaştıkça yol düzleşti ve bir yandan diğer yana hafifçe sallanan araba daha hızlı ilerlemeye başladı, genç adam böylece tahta çubuğu kavrayan elini gevşetme ve sert koltukta daha rahat oturma imkânı buldu. Katırların toynak sesleri boğuk ama istikrarlı bir hal aldı; arabanın çevresinden dumana benzer, sarımsı bir toz bulutu yükseliyor, araba ilerledikçe toz bulutu da dalga dalga peşinden geliyordu. Koşumların şıkırtısı, katırların ağır soluğu, toynak sesleri ve arabanın düzensiz gıcırtiları arasından, uzakta bağırarak insan sesleri ve at kişnemeleri duyuluyordu ara sıra. Yolun kenarı boyunca uzanan çayırılık yükseltide çıplak kısımlar vardı; orada burada, terk edilmiş kamp ateşlerinin kömürleşmiş, çaprazlamasına konmuş odunları görülüyordu; birkaç topal at, kısa, sarı çimenlerde otlanıyordu, yoldan geçen arabanın sesini duyunca kulaklarını öne eğerek hızla başlarını kaldırdılar. Öfkeyle yükselen bir ses duyuldu, biri güldü, bir at homurdanıp kişnedi ve bir dizgin ani bir hareket yüzünden şingırdadı; sıcak hava hafif bir gübre kokusuyla yüklüydü.

Butcher's Crossing'in tamamı neredeyse tek bir bakışta görülebilirdi. Altı adet basit ahşap binadan oluşan bir küme, dar bir toprak yolla ikiye ayrılıyordu; yolun iki yanındaki binaların da ardında, oraya buraya kurulmuş çadırlar vardı. Araba önce sol taraftaki, gelişigüzel kurulmuş çadırın önünden geçti; asker yeşili çadırın kenarları yukarıya katlanmıştı ve tavan siperliğine, üzerine kırmızı boyayla ve kaba harflerle JOE LONG, BARBAR yazılı bir

---

3 Çin'in Nanjing şehrinde üretilen bir tür pamuklu kumaş. (ç. n.)

levha asılmıştı. Yolun karşı tarafındaysa alçak tavanlı, neredeyse kare şeklinde, penceresiz, kapı yerine bir parça branda bezi olan bir bina vardı; bu binanın çıplak ön panellerinin üzerine, siyah boya ve daha özenli harflerle BRADLEY MANİFATURA yazılmıştı. Dougherty iki katlı, uzun ve dikdörtgen şeklindeki bir sonraki binanın önünde durdu. Bu binanın içinden alçak ama aralıksız mırıltılar geliyordu, bir de çarpışan cam şingirtuları duyuluyordu sürekli. Binanın ön yüzüne çıkıntılı çatısının gölgesi düşse de, karanlıkta kalan girişin üzerinde süslü harflerle bezenmiş levha görülebiliyordu; siyah çerçeveli kırmızı harflerle JACKSON'IN BARI yazıyordu levhada. Mekânın önündeki uzun bankta, duran arabayı uyuşuk uyuşuk izleyen birkaç adam oturuyordu. Genç yolcu yanındaki koltuktan, günün daha önceki sıcak saatlerinde üzerinden attığı giysileri toplamaya koyuldu. Şapkasını takıp ceketini giydi, yeleşiyyle kravatınıysa üzerine ayaklarını uzattığı heybeye tıktı. Arabanın yan tarafından dışarı uzattığı heybeyi sokağa indirdi, aynı hareketle bacağını da kenardan aşırarak, yere inmesini sağlayan asma demir basamağa bastı. Çizmesi yere değdiğinde yuvarlak bir toz bulutçuğu havalanarak ayağını sarmaladı, yepyeni siyah deriye ve pantolonunun paçalarına iyice yerleşen toz neredeyse aynı renkmış gibi görünmelerine neden oldu. Çantasını yerden alıp çıkıntılı çatının altından gölgeye doğru yürüdü; ardında kalan sürücünün, arka kısmı arabadan ayırırken ettiği küfürler demir çınlamalarına ve koşumların şıkırtılarına karıştı. Sürücü sızlanır gibi seslendi:

“Birileri şu yüke bir el atsa ya.”

Arabadan inen genç adam, pürüzlü ahşap kaldırımında durup sürücünün koşum takımlarına dolanan dizginlerle uğraşmasını izledi. Bankta oturan adamlardan ikisi ayağa kalkıp genç adamın yanından geçti ve yavaş adımlarla sokağa indi; yükü tutan halatları incelediler ve acele etmeden düğümleri çekiştirmeye koyuldular. Sürücü son bir hamleyle dizginleri çözmeyi başardı; katırları, uzun ve çapraz bir rota izleyerek yolun karşı tarafındaki, kabuğu soyulmamış kütüklerin desteklediği, alçak, ahşap tavanlı, kenarları açık kiralık ahıra doğru götürdü.

Sürücü hayvanlarını ahıra götürdükten sonra, sokağa başka bir durgunluk hâkim oldu. İki adam, üstü kapalı yükü tutan halatları sistemli bir biçimde çözmekteydi; barın içinden gelen sesler, sanki toz ve ısı katmanları yüzünden, boğuktu. Genç adam, doğru-

dan toprağın üzerine dizilmiş kırık dökük ve değişik boylardaki tahtaların üzerinde dikkatle ilerledi. Karşısında, keskin açılı bir çatısı olan, yarısı toprağın altında kalan bir sığınak vardı; çatının ona yakın kenarında, iki çapraz direğin açık tuttuğu ve kapandığında öndeki geniş açıklığı örten oynak bir kapak bulunuyordu; sığınağın içindeki sıraların ve rafların üzerine birkaç eyer ve altı çift, belki de daha fazla çizme saçılmıştı; açıklığın yanındaki, çimenle kaplı duvardan çıkan kancaya da ham deriden uzun uzun şeritler asılmıştı. Küçük sığınağın solunda, neredeyse Jackson'ın Barı kadar uzun ve ondan biraz daha yüksek, yeni boyanmış, bordürleri kırmızı, iki katlı, beyaz bir yapı vardı. Bu binanın tam ortasında geniş bir kapı, kapının üzerindeyse özenle çerçevelenmiş, BUTCHERS OTEL yazılı bir levha vardı. Genç adam, hareket eden ayaklarının yarattığı hızlı ama hemen dağılan hava akımlarının kaldırdığı toz bulutlarını izleyerek, bu binaya doğru yavaş adımlarla yürümekteydi.

Otele girdi ve açık kapının hemen ötesinde duraksayarak gözlerinin loş ışığa alışmasını bekledi. İleride, sağda hayal meyal bir tezgâh belirdi, tezgâhın ardındaysa beyaz gömlekli bir adam hiç kıpırdamadan duruyordu. Odanın orasına burasına deri döşeli, dik sırtlı yarım düzine sandalye konmuştu. Işık, görebildiği üç duvara düzenli aralıklarla yerleştirilmiş kare şeklindeki pencerelerden geliyordu; pencereler, loşluk ve görece serin hava vakum etkisi yaratıyormuş gibi, hafifçe içeriye doğru dalgalanan yarı saydam bir kumaşla örtülmüştü. Genç adam çıplak ahşap zeminden geçerek bekleyen görevliye doğru ilerledi.

“Bir oda istiyordum da.” Sözleri sessizlikte yankılandı.

Görevli açık duran defteri ona doğru iterek çelik uçlu bir tüy kalem uzattı. Defteri yavaşça, William Andrews diye imzaladı; mürekkep inceydi, gri sayfada soluk mavi görünüyordu.

“İki dolar” dedi görevli defteri kendine doğru çekip isme bakarak. “Odanıza sıcak su isterseniz de fazladan yirmi beş sent daha.” Birden başını kaldırıp Andrews'a baktı. “Uzun kalacak mısınız?”

“Emin değilim” dedi Andrews.

“J. D. McDonald diye birini tanıyor musunuz?”

“McDonald mı?” Görevli başını yavaşça evet anlamında salladı. “Dericiyi mi diyorsunuz? Tabii. McDonald'ı herkes tanır. Arkadaşınız mı olur?”

“Pek sayılmaz” dedi Andrews. “Onu nerede bulurum, biliyor musunuz?”

Görevli başını evet anlamında salladı. “Tuzlu su havuzlarının orada bürosu var. On dakikalık yürüme mesafesinde.”

“Onu görmeye yarın giderim” dedi Andrews. “Ellsworth’ten birkaç dakika önce geldim, yorgunum.”

Görevli defteri kapattı, kemerine tutturulmuş büyükçe hal- kadan bir anahtar seçti ve Andrews’a verdi. “Çantanızı kendiniz taşıyacaksınız mecburen” dedi. “Suyu istediğiniz zaman getiririm.”

“Bir saat kadar sonra” dedi Andrews.

“On beş numaralı oda” dedi görevli. “Merdivenleri çıkar çıkmaz.”

Andrews başıyla onayladı. Merdivenler karşı duvardan dimdik yükselerek binanın orta katındaki dikdörtgen biçimli küçük sahan- lığa çıkan tırbzansız basamaklardan ibaretti. Andrews karşılıklı dizilmiş odaların arasından geçen uzun dar koridorun başında durdu. Kendi odasını bulup kilitlenmemiş kapıyı açarak içeri girdi. İnce döşekli, dar, hasır bir karyola, üzerinde bir lamba ve teneke bir leğen bulunan kabaca yontulmuş bir masa, bir ayna ve lobide gördüklerine benzer dik sırtlı bir sandalye odaya zar zor sığıyordu. Odadaki tek pencere sokağa bakıyordu, pencerenin tüle benzer bir kumaşla kaplanmış, yerinden çıkarılabilir ahşap bir çerçevesi vardı. Kasabaya geldiğinden beridir hiç cam pencere görmediğini fark etti. Heybesini çıplak döşegin üzerine koydu.

Eşyalarını boşalttıktan sonra çantasını alçak yatağın altına tıktı ve eğri büğrü döşegin üzerine uzandı; yatak ağırlığı altında hışırdar- yarak çöktü; döşegi destekleyen gergin halatları teninde hissedebi- liyordu. Beli, kalçaları ve bacakları ağır ağır zonkluyordu; şimdiye dek ne kadar yorucu bir yolculuk olduğunun farkına varmamıştı.

Ama yolculuk bitmişti artık; kasları gevşerken, zihni geldiği yoldan geri döndü. Neredeyse iki hafta boyunca, at arabaları ve trenlerle ülkenin bir ucundan bir ucuna yol almıştı. Boston’dan Albany’ye, Albany’den New York’a, New York’tan... Şehir isimleri zihninde birbirine karışıyor, izlediği yolla bağlantıları kalmıyordu. Baltimore, Philadelphia, Cincinnati, St. Louis. At arabalarının sert koltuklarının dayanılmaz rahatsızlığını ve pis durakların ahşap banklarındaki uyusuk bekleyişleri hatırladı. Yolculuğun tüm o rahatsız yanları şimdi kemiklerinden dışarı sızıyor, yolculuğun bittiği bilgisiyle bilincine akıyordu.

Ertesi gün her yanının ağrıyıp sızlayacağını biliyordu. Gülümse-
di ve yüzünün dönük olduğu örtülü pencerenin parlaklığına karşı
gözlerini yumdu. İçi geçti.

Bir süre sonra, görevli ahşap bir küvet ve bir kova dolusu duma-
nı tüten su getirdi. Andrews kalktı ve sıcak suyun birazını teneke
leğene doldurdu. Yüzünü sabunlayıp tıraş oldu; görevli iki kova
da soğuk su getirerek hepsini küvete boşalttı. Adam odadan çıktı-
ğında, Andrews yavaşça soyunup çıkardığı giysilerin tozunu silke-
ledi ve giysilerini dikkatle sandalyenin sırtına serdi. Küvete girip
oturdu ve dizlerini çenesine doğru çekti. Yavaş yavaş sabunlandı;
ılık su ve öğleden sonranın durgunluğu sersemletmişti onu. Baş
öne düşmeye başlayana dek küvette oturdu, başı nihayet dizlerine
değdiğinde doğrulup küvetten çıktı. Çıplak zeminde üzerinden
su damlayarak durdu ve odaya göz gezdirdi. Havlu bulamayınca
sandalyeden gömleğini alarak kurulandı.

Odaya loş bir hava sızmıştı; pencere çökmekte olan karanlığın
içinde solgun solgun ışıltıyor, serin bir esinti üzerini örten kumaşı
titretip dalgalandırdıkça, pencere bir büyüüp bir küçülen canlı bir
şeymişçesine zonkluyor gibi görünüyordu. Sokaktan ağır ağır yükse-
len mırıltılar ve ahşap kaldırımı adımlayan çizmelerin sesi geliyordu.
Bir kadın yüksek sesle kahkaha attı, derken sesi aniden kesildi.

Banyo onu rahatlatmış, gergin sırt kaslarının giderek artan
zonklamasını hafifletmişti. Giyinmeden, kaba kumaştan battani-
yeyi yastığa benzer bir şekle soktu ve çıplak döşeğe uzandı. Teni
rahatsız eden bir dokusu vardı. Yine de odaya tamamen karanlık
çökmeden uykuya daldı.

Gece boyunca, uykudaki zihninin ne olduğunu pek tespit ede-
mediği sesler yüzünden birkaç kez uyandı. Uyanık olduğu bu an-
larda etrafına baktı; mutlak karanlıkta duvarları, odasının sınırlarını
seçemedi ve kör olduğu, yoklukta kıpırtısızca asılı kaldığı hissine
kapıldı. Kahkahalar, konuşmalar, bastırılmaya çalışılan gümbürtü
ve gıcırtilar, dizginlerdeki çanların ve koşum takımı zincirlerinin
şıkırtıları; sanki hepsi kendi kafasından çıkıyor, içi boş bir küre-
nin içinde rüzgâr gibi fırl fırl dönüyordu. Bir ara çok yakından,
koridorun ilerisinden, odalardan birinden bir kadının sesini, sonra
da kahkahasını duyduğunu sandı. Birkaç dakika boyunca kulak
kesilerek öylece yattı ama kadını bir daha duymadı.

2

Andrews kahvaltısını otelde yaptı. Birinci katın arka tarafındaki daracık bir odada, etrafına otelin başlıca mobilyası olduğu anlaşılan dik sırtlı sandalyelerden dizilmiş uzun bir masa vardı. Masanın bir ucunda, kafa kafaya vermiş sohbet eden üç adam vardı; Andrews tek başına diğer uca oturdu. Önceki gün ona su getiren görevli yemek odasına geldi ve Andrews'a kahvaltı isteyip istemediğini sordu; Andrews başını evet anlamında sallayınca da dönüp masanın diğer ucundaki üç adamın arkasında kalan küçük mutfağa girdi. Sadece arkadan görülebilen hafif bir aksamayla yürüyordu adam. Kaba mısır unundan yapılmış lapa ve fasulyeyle dolu büyük bir tabağın ve buharı tüten bir fincan kahvenin olduğu bir tepsiyle geri geldi. Yemeği Andrews'un önüne koydu ve bir tabakta açık duran tuzu almak için masanın ortasına uzandı.

"Sabahın bu saatlerinde McDonald'ı nerede bulabilirim?" diye sordu Andrews ona.

"Bürosunda" dedi görevli. "Genellikle oradadır, gece gündüz. Yoldan dereye doğru dümdüz ilerleyin, kavakların olduğu araziye gelmeden hemen önce de sola dönün. Tuzlu su havuzlarının oradaki küçük kulübe."

"Tuzlu su havuzları mı?"

"Deriler için" dedi görevli. "Görmemeniz imkânsız."

Andrews başıyla onayladı. Görevli dönüp odadan çıktı. Andrews ağır ağır kahvaltısını yaptı; fasulye soğuktan ve tuz ekledikten sonra bile tatsızdı, mısır lapasıysa cıvıktı ve neredeyse hiç ısıtılmamıştı. Ama kahve sıcak ve acıydı; dilini uyuşturup dudaklarını düzgün beyaz dişlerine yapıştırmasına neden oldu. Sıcaklığına rağmen hepsini hızla içti.

Kahvaltısını bitirip sokağa çıktığında, güneş kasabanın az sayıdaki binası üzerinde iyice yükselmiş, sıcaklığı neredeyse gözle görülebilen ezici bir yoğunlukla sokağa çökmüştü. Etrafta kasabaya ilk geldiği güne, yani önceki öğleden sonraya göre daha çok insan vardı; soluk mavi kot kumaşı, kirli branda bezi ya da çuha bezinden daha özensiz giysiler içindeki kalabalığın arasında koyu renk takımlar giyen melon şapkalı birkaç adam da vardı. Özellikle aceleleri varmış gibi görünmeseler de belirli bir amaçla yürüyorlardı kaldırımlarda ve sokakta; erkeklerin giysilerinin donuk renkleri

arasından bir kadının renkli –kırmızı, eflatun, kar beyaz– eteğini ya da bluzunu seçtiği de oluyordu. Andrews gözlerini güneşten korumak için fôtr şapkasının geniş kenarını aşağı çekti ve kaldırımdan, kasabanın ardındaki ağaçlığa doğru yürümeye koyuldu.

Deri mamulleri satan dükkânın, kiralık ahırın ve kenarları açık küçük bir demirci atölyesinin önünden geçti. Kasaba burada bitiyordu; kaldırımdan yola indi. Kasabanın iki yüz metre kadar ötesinde, görevlinin tarif ettiği sapağa geldi; sapak dediği, üzerinden geçen tekerleklerin aşındırdığı iki toprak şeritten ibaretti. Bu patikanın sonunda, yoldan yüz metre kadar uzakta, düz çatılı küçük bir kulübe vardı, onun ardındaysa bu mesafeden seçemediği bir düzende uzanan bir dizi tahta çit. Çitlerin yanında, oraya buraya gelişigüzel bırakılmış, okları çitten öteye dönük duran boş arabalar vardı. Andrews büroya ve çitlere yaklaştıkça, ne olduğunu anlayamadığı belli belirsiz bir koku da yoğunlaşıyordu.

Kulübenin kapısı açıktı. Andrews duraksadı, kapıyı çalmak için yumruk yaptığı elini kaldırdı; kulübenin tek odası darmadağınmıktı, duvarlara dayalı kasalardan dökülen, ahşap zemine dağılmış ve köşelere dengesizce yığılmış kitaplar, kâğıtlar ve defterlerle doluydu. Hepsinin ortasında, kaba saba bir masanın üzerine eğilmiş, bir defterin kalın sayfalarını gergin bir telaşla çeviren gömleklili bir adam vardı, alçak sesle ve tekdüze bir tonla küfrediyordu; oraya sıkışmış gibiydi.

“Bay McDonald?” dedi Andrews.

Adam başını kaldırdı, ufak ağzı açıldı ve beyazları gömleğinin donuk beyazını andıran pörtlek mavi gözlerinin üzerindeki kaşları yukarı kalktı. Elini alnına dökülen seyrek saçlarının arasına sertçe daldırarak, “Buyur, içeri gel” dedi. Sandalyesini geri itip ayağa kalkmaya yeltendi, derken omuzları öne düşerek, bitkinlikle tekrar oturdu.

“Buyur, durma orada öyle.”

Andrews içeri girip eşiğin hemen ötesinde durdu. McDonald kolunu Andrews’un arkasındaki köşeye doğru uzatarak, “Bir sandalye al evlat, otur” dedi.

Andrews bir kâğıt yığınının arkasından bir sandalye çekerek McDonald’ın masasının önüne koydu.

“Ne istiyorsun, senin için ne yapabilirim?” diye sordu McDonald.

“Adım Will Andrews. Beni hatırlamazsınız herhalde.”

“Andrews mu?” McDonald kaşlarını çattı ve genç adamı biraz düşmanca denebilecek bir tavırla inceledi. “Andrews...” Dudakları gerildi; ağzının köşeleri düşerek çenesinden yukarı çıkan çizgilerle buluştu. “Vaktimi harcamasına kahrolasınca, seni hatırlasaydım içeri ilk girdiğinde bir şey söylerdim. Şimdi...”

Andrews göğüs cebine uzanarak, “Elimde bir mektup var” dedi, “babamdan. Benjamin Andrews. Onu Boston’dan tanıyorsunuz.”

McDonald, Andrews’un uzattığı mektubu aldı. “Andrews? Boston?” Sızlanır gibi çıkan sesinde şaşkınlık da vardı. Mektubu açarken gözleri Andrews’daydı. “Yaa, tabii. Neden söylemiyorsun... Tabii, şu vaiz.” Mektubu, böyle yapmak daha hızlı okumasını sağlayabilirmiş gibi, gözlerinin önünde hareket ettirerek dikkatle okudu. Bitirdiğinde, tekrar katlayıp masadaki bir kâğıt yığınının üzerine bıraktı. Parmaklarıyla masada tempo tuttu. “Tanrım! Boston ha. Üzerinden on iki, belki de on dört sene geçmiş olmalı. Savaştan önceydi. Oturma odanızda çay içerdim o zamanlar.” Şaşkınlıkla başını salladı. “Seni de görmüşümdür mutlaka. Ama hatırlayamadım.”

“Babam sizden sık sık söz ederdi” dedi Andrews.

“Benden mi?” McDonald’ın ağzı bir kez daha açık kaldı; başını yavaşça iki yana salladı; yuvarlak gözleri yuvalarında dönüyor gibiydi. “Niye ki? Ancak beş altı kere görmüşümdür onu.” Gözleri Andrews’un ardında kalan bir noktaya daldı ve ifadesiz bir sesle, “Ben onun sözünü edeceği biri değildim ki” dedi. “Bir manifatura şirketinde satıcıydım sadece. Şirketin adını bile hatırlayamıyorum.”

“Bence babam size hayrandı Bay McDonald” dedi Andrews.

“Bana mı?” McDonald kısa bir kahkaha attı, ardından da Andrews’u kuşkuyla süzdü. “Bak evlat. Bana daha iyi bir iş verecek biriyle tanışırım umuduyla gidiyordum babanın kilisesine; düzenlediği şu toplantılara gitmeye de aynı nedenle başlamıştım. Çoğu zaman neden söz ettiklerini bile anlamıyordum.” Buruk bir sesle, “Kim ne derse başımı sallamakla yetiniyordum. Bir işe yaradığından da değil ya” diye ekledi.

“Sanırım tanıdıkları arasında buraya, yani batıya gelip kendine bir hayat kuran tek kişi olduğunuz için hayrandı size.”

McDonald başını iki yana salladı. “Boston” dedi fısıldar gibi. “Tanrım!”